

TTÜ 1918

Mente & Manu

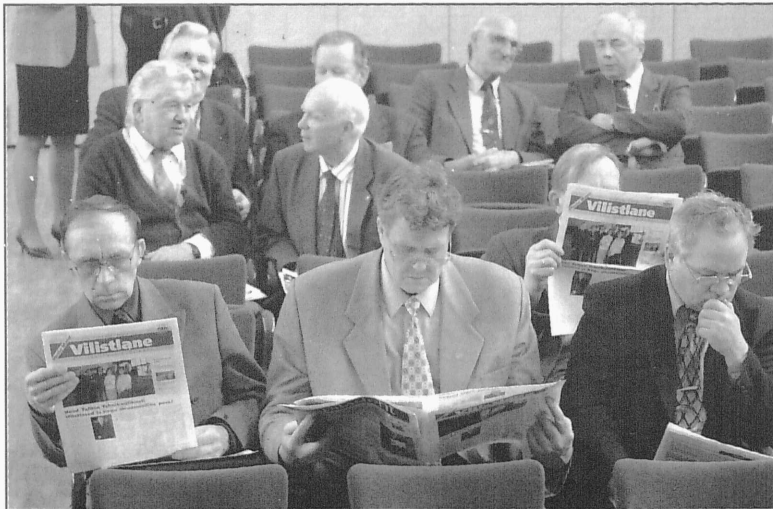
TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOLI AJALEHT

Teklitseremoonia tõi sära silma

Iga-aastasel teklitseremoonial 14. aprillil andis rektor Andres Keevallik suurele hulgale Tehnikaülikooli uutele tudengitele *alma materi* teklit, pannes selle neile otsekohe pähe. See kaunis komme kanda teklit taastati ülikoolis 8. novembril 2001, kui võeti kasutusele praegune purpur-terashall tekkel ja kinnitati selle kandmise statuut.

M&M

Uus Vilistlaskogu juhatus valitud

21. aprillil peeti Tehnikaülikooli aulas TTÜ Vilistlaskogu üldkogu koosolekut, kus kuulati ära majandusaasta aruanne, kinnitati revisjonikomisjoni arvamus ja valiti uus juhatus koosseisus:

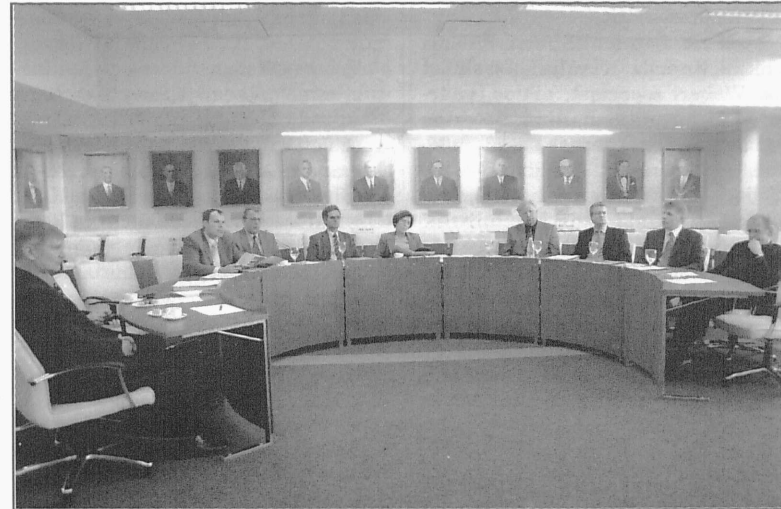
Andres Allikmäe, Toomas Annus, Jaan Kallas, Andres Keevallik, Sulev Luiga, Toomas Luman, Gunnar Okk (esimees), Peep Sürje (aseesimees), Jaan Tamm, Peeter Vilipuu, Tiit Vähi.

Üldkoosolekul esines ettekandega eesti energeetika väljakutsetest TTÜ energeetikateaduskonna dekaan prof Olev Liik.

Vilistlaskogu üldkoosolekuks ilmus ka järjekordne *Mente et Manu* erileht *Vilistlane*. Kevad 2004.

TTÜ Vilistlaskogu juhatuse uus esimees on Gunnar Okk

Tehnikaülikooli uus Kuratoorium kogunes oma esimesele istungile vastvalminud TTÜ nõukogu saali energeetikamajas, et valida uued juhid ja arutada töökorraldust.

TTÜ Kuratooriumi uus koosseis valis esimehe ja aseesimehe

Vabariigi Valitsus nimetas 15. märtsi 2004 korraldusega nr 158-k Tallinna Tehnikaülikooli Kuratooriumi III koosseisu liikmed: Ülo Jaaksoo, Valdo Kalm, Siim-Valmar Kiisler, Margus Leivo, Andres Lipstok, Toomas Luman, Indrek Neivelt, Eiki Nestor, Gunnar Okk, Toomas Sõmera ja Liina Tõnisson.

Kuratooriumi esimesel istungil 19.

aprillil 2004 valiti kuratooriumi esimeheks Toomas Luman ja aseesimeheks Toomas Sõmera.

Rektor Andres Keevallik tegi ülevaate ülikooli tegemistest ja vastvalitud esimees Toomas Luman tutvustas oma nägemust kuratooriumi tegevuse kavandamisel.

Viivi Russ
ülikooli sekretär

Max Weberi bürokraatiateooria ja uus haldusjuhtimine

Kolmapäev 21. aprill oli TTÜ humanitaarteaduskonna õppehoones J. Sütiste teel pingeline konverentsipäev. „Max Weber ja avalik haldus“ oli Humanitaar- ja sotsiaalteaduste instituudi aastakonverentside „Halduskultuur“ sarjas kuues, mida alates 1998. aastast on korraldatud.

Sotsiaalteaduste suurmehe Max Weberi 140. sünniaastapäeval debateeriti haldusjuhtimise teoreetiliste suundumuste, bürokraatiamodelite, valitsemistüüpide, Weberi hierarhilise haldusmalli ja teadmusühiskonna võrgustikuvalitsemise vahekorra, avaliku teenistuse eetika jms teemade üle.

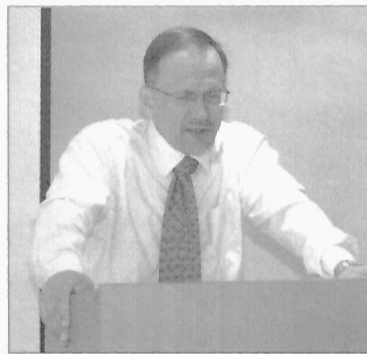
Ettekannete esimene kolmandik oli globaalsema haardega, selle sisustasid kolm maailmamainega haldusteooria professorit.

Eugenie Samier (Simon Fraseri Ülikool, Kanada) tõi välja kolm olulist osa Weberi teooriast, ajaloo, väärtused ja autoriteedi, ning mõtestas nende abil tänapäevase halduse olemust ja tähendust. Ta näitas, et M. Weberi bürokraatiateooria ei ole tehnokraatlik vaid üsna humanistlik ühiselu organiseerimise alus.

Pertti Ahonen Tampere Ülikoolist analüüsis mõistmise ja diskussiooni võimalusi poliitika-teoorias.

Tartu Ülikooli professor Wolfgang Drechsler käsitles empiiriliste uuringute alusel hierarhilise kompetentsipõhise avaliku teenistuse, so weberliku bürokraatia, esiletõusu Kesk- ja Ida-Euroopa riikides 1990tel aastatel. Uus haldusjuhtimine, mis rõhutab ärisektori juhtimismeetodite olulisust ka avalikus sektoris, ei ole selles aegruumis paljude põhjuste tõttu eriti kanda kinnitanud.

EBSi professor Ruth Alas esitles

Esinemas Pertti Ahonen Tampere Ülikoolist

uuringut, milles võrdles muudatuste „tehnoloogiat“ Eesti avalikus ja ärisektoris. Oma järeldustes vastustas ta kohati eelkõneleja üldhinnangut.

Teema „Weber versus uus haldusjuhtimine“ avanes jätkuvalt ka Leno Saarniidi (TÜ) Eesti avaliku teenistuse eetikakoodeksi haldusteoreetilise analüüsi käigus. Tehnoloogia ja halduse arengut seostas Andre Krull ettekandes „Informatsiooni- ja kommunikatsioonitehnoloogia mõju Max Weberi bürokraatiamodelile“. Professor Arno Almann rääkis „legaalse domineerimise“ mehhanismidest Eesti avaliku halduse õiguslikus korralduses. Haldusprobleeme käsitleti ka läbi sotsiaalmajanduse (T.-A. Adamson) ja lokaalpoliitika (A. Lõo). Professor Jaan Leetsar arendas ühistegevuse loodusloolist teooriat.

Professor Rainer Katteli korraldatud konverentsiga tähistas haldusjuhtimise akadeemiline kogukond sotsiaalteaduste suurmehe Max Weberi juubelit igati väärikalt.

prof Ülo Kaevats

Võit meie ülikooli!

TTÜ majandusteaduskonna doktorand ja lektor Ivar Soone osales 16.-17. aprillil 2004 IGYS (International Group of Young Scientists) aastakonverentsil, kus sai ettekande „De-personalization Impacts on Perceived Quality, Customer

Satisfaction and Loyalty“ eest konverentsi peapreemia ning kuldsertifikaadi. Lisaks ettekande tegemisele ühena konverentsi peaesinejatest juhtis Ivar Soone konverentsi seksiooni ning osales ettekannete arutelus.

M&M

Repliik

Dünamiidipakist välja ulatuva pika juhtme teises otsas oli detonaator

Ülo Ennuste
dr. scient. oec.

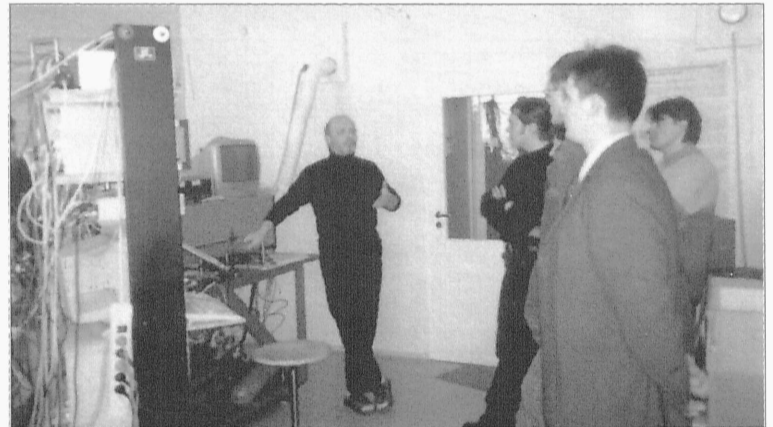
Inimsoo tegevusalad on väga eripärased. Nendest mõne, eriti kodumaise poliitika puhul, nt kehtib selline vanatarkus, et „kellele kuningas annab ameti, sellele Jumal annab mõistuse järgi“. Kuid kui me selle alusel püüaksime sõnastada nt järgmist uustarkust rahvusvahelisele poliitikale, et „kelle rahvas saadab europarlament, sellele justkui taevasel väel langevad kohe pähe ka suured võõrkeelte oskused“, siis see ütlus ei peaks üldse paika. Vist, oleks viimasel juhul isegi rahvatargem öelda „kelle saadame ennast rahvusvaheliselt esindama, sellelt võtab Kurat peast viimasegi häbi viletsasti/valesti võõrkeeli pursida/tõngata“.

Muidugi võivad ja saavad tõlgid mõningaid keeleoskamatu suurusid abistada. Kuid siin on häda selles, et suure kiirusega tõlkides võivad nemadki nendele tundmatute tegevusalade puhul natuke, kuid siiski ohtlikult väärtada. Selle üheks näiteks siin pealkirjas olev väärtõlge, mille mitu meie soliidset infokanalit kiiruga rahvale välja paiskas.

Kahjuks on taolisi väärtõlke näiteid viimasel ajal järjest sagedamini ja seda just seoses meie eurolitumise-

ga. Viimasel juhul võib aga tõlgi mõne *lapsus linguae* tagajärg olla naljast kaugel ja seotud kas või suurte majandussegadustega või isegi meile lahkelt pakutavate abifondide tulude laskmisega. Seda eriti siis, kui eriala suurmees/naine ise tõlgitavat keelt jagab hästi ainult oma arust. Nt oli ju alles hiljuti kogu meie rahvast sügavalt erutav juhtum, kus üks terve ministeerium ministriga tipus asus tõlkevea tõttu porgandit määrustama puuviljaks.

Mis siis nüüd meie rahvas peaks hakkama tegema, kui ta on saatmas väga autoriteetsesse ja erudeeritud rahvusvahelisse foorumisse ennast esindama mitut ilmselt ainult oma arust keeleoskustega suurkujus, kellel pole kindla peale ka mingit häbi mis tahes keeles tõngata ja sellega tegelikult meie rahvuse kõrgharitus identiteeti ja majandust kahjustada. Võib-olla tuleks äkki nõuda meie saadikutelt nende reeglite kinnipidamist, mis on välja kujunenud rahvusvahelise teadusfoorumite tegevuses: suurteadlane, kes antud suure konverentsi töökeelt valdab ainult *lingua franca* tasemel, ei lähe sinna ei ennast lolliks tegema ega ka oma rahvast häbistama, vaid ta saadab sinna, kuigi valuliselt, oma üli-sügavaid mõtisklusi ette lugema mõne oma arvukatest õpilastest, kes valdab rahuldavalt nii keelt kui ka teemat!?

Materjalitehnika Ühingu seminar Tartu Ülikooli Füüsikainstituudis

Kevadiselt soojad ilmad on andnud uut hingamist ka Eesti Materjalitehnika Ühingu (EMÜ) tegevusele. EMÜ näol on tegu üksikisikute mittetulundusliku loomingu ühendusega, mille eesmärgiks on soodustada uurimis- ja arendustöid, inseneriõpet ja täienduskoolitust materjalitehnika (materjalid, tehnoloogiad ja seadmed) valdkonnas.

EMÜ koondab endasse materjaliteadlasi nii Tallinna Tehnikaülikoolist kui ka Tartu Ülikoolist. 7.04.2004 toimunud seminar tõi huvilised kokku Tartu Ülikooli Füüsikainstituuti. TTÜ delegatsiooni moodustasid TTÜ materjalitehnika instituudi teadurid.

Mõlema ülikooli teadurid tutvustasid oma viimase aja töid-tegemisi.

Tartlaste materjaliteaduse alase kõrge teadustöö tasemest annavad tunnistust nii Euroopa Liidu Teaduse Tippkeskuse kui ka Eesti Teaduse Tippkeskuse staatus. Peale seminarit toimus tutvustav ringkäik TÜ Füüsikainstituudi hoones. Väärrib märkimist, et lisaks üsnagi esinduslikule olemasolevale eksperimentaalsele seadmepergile on äsja remonditud labori ruumides tööd alustamas uus pinnauuringute kompleks (Augeri analüsaator, aatomjoomikroskoop). Seminari käigus leiti valdkondi, milles tulevikus oleks otstarbekas koostööd süvendada. Kõlama jäi mõte ühiseminaride jätkamise vajalikkusest.

Renno Veinthal
TTÜ materjalitehnika instituudi teadur

Tallinna Tehnikaülikooli rahvatantsuansambli "Kuljus" 55. aastapäevale saabunud külalised Venemaalt ja Valgevenest kogunesid ühispildile koos võõrustajatega TTÜst rektor Andres Keevalliku juhtimisel. "Kuljuse" aastapäeva tähistati kolme maa tantsijate ühise kontserdisarjaga "Rahvakalendri tantsud", mida 22.-24. aprillini võisid nautida Narva, Pärnu ja Tallinna tantsusõbrad.

Meenutus 2001. aasta koristuspäevast

Labidad ja rehad kätte!

Neljapäeval, 29. aprillil kell 15.00 ootame jälle kõiki ülikooli-hoonete ümbrust ja metsaalust talveprahist puhastama!

Kindad, labidad, rehad ja muud vajalikud tööriistad on ülikoolilt, hea töötahe ja sobilikud riided-jalanõud töötajajatelt. Kogunemine VI õppehoone juurde.

Vihmase ilma korral lükkub üritus edasi, sellest teatatakse ülikooli meililistis ulikool@ttu.ee. Pärast paari töökat tundi ootab kõiki kehakinnitus värskes õhus.

Tööstusomand ja tehnoloogia kommertsialiseerimine

Tallinna Tehnikaülikool ja Connect Eesti korraldasid 19. aprillil 2004 Tallinna Tehnikaülikoolis seminari "Tööstusomand ja tehnoloogia kommertsialiseerimine".

Patendivolinikud juhtisid tähelepanu, et Eesti ettevõtjate poolt kaitstud leiutiste arv on väga väike. Ettevõtjad väidavad seevastu, et ilma turuta ei ole mõtet hakata mingit uut toodet arendama. Vähe on neid projekte, mis just tehnoloogia kommertsialiseerimisega on murdnud laia maailma.

Seminaril anti tööstusomandi alast koolitust ja loodi võimalusi aruteluks tööstusomandi kaitsest Eestis, Euroopas ja Ameerika Ühendriikides ning toodi näiteid, kuidas väärt tehnoloogiaid on ettevõtlusse jõudnud. Vastukaaluks tehnoloogia kommertsialiseerimise kõrgetele ootustele pakuti ka kriitilist lähenemist, miks mõnel juhul tehnoloogiaarendus on

suunatud eeskätt akadeemilisele sektorile

Seminaril esinesid patendivolinikud ja teised asjatundjad Eestist ning Soomest.

Eesti Infotehnoloogia Sihtasutus kuulutas välja Tiigriülikooli uued konkursid

Konkursi „IKT rakendamine kõrghariduses” eesmärgiks on toetada Eesti avalik-õiguslike ülikoolide investeeringuid info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) rakendamisel mitmesuguste õppetöö kaasajastamisega seotud eesmärkidel. Konkursile oodatakse taotlusi Eesti avalik-õiguslikelt ülikoolidelt ja nende allüksustelt. Esitatud projektide eesmärk peab olema õppeprotsessi kvaliteedi tõstmine ülikoolis. Taotluste esitamise tähtaeg konkursile „IKT rakendamine kõrghariduses” on 25. mai 2004.

Konkursi „IKT erialade tugevdamine” eesmärgiks on toetada Eesti avalik-õiguslikes ülikoolides IKT erialadel ja IKT spetsialiseerumisega erialadel (arvutilingvistika, bio- ja geoinformaatika, informaatika didaktika, rakendusfüüsika, füüsikaline infotehnoloogia, biomeditsiinitehnika, neuroteadused) õppetöö kaasajastamisega seotud projekte, eriti magistri- ja doktoritasemel, sh külalisõppejõudude kutsumist Eestisse, kraadiõppuritele väljastpoolt ülikoole (ettevõtlusest) kutsutud juhendajate töö tasustamist, õppeka-

vade ja –materjalide väljatöötamist ja kaasajastamist ning eriotstarbelise tarkvara ja õppekirjanduse hankimist. Konkursile oodatakse taotlusi avalik-õiguslike ülikoolide IKT erialade ja IKT spetsialiseerumisega erialade õpetamisega seotud üksustelt. Esitatud projektide eesmärk peab olema IKT hariduse kvaliteedi tõstmine ülikoolis. Taotluste esitamise tähtaeg konkursile „IKT erialade tugevdamine” on 14. mai 2004.

Täpsem info Tiigriülikooli konkurside kohta on kättesaadav EIT-SA veebilehel: <http://www.eitsa.ee/tiigriulikool/konkursid.asp>

Riikliku IKT kõrghariduse toetusprogrammi „Tiigriülikool” eesmärgiks on toetada nii IKT infrastruktuuri väljaarendamist kõrgkoolides kui ka IKT valdkonna õppejõudkonna ja kraadiõppe infrastruktuuri arengut. Tiigriülikooli programmi rahastatakse sel aastal riigieelarvest 15,4 miljoni krooni ulatuses. Programm jaotab toetusi nii sihtfinantseerimise kui avalike konkurside kaudu, programmi administreerib Eesti Infotehnoloogia Sihtasutus.

Katrin Pink
Eesti Infotehnoloogia
Sihtasutus

Neljas Artur Linnu stipendiumikonkurss

Sihtasutus Geenikeskus kuulutab 2004/2005 õppeaastaks välja kaks 12 000 krooni suurust Artur Linnu nimelist stipendiumi. Stipendiume võivad taotleda kõik geeni- ja biotehnoloogia valdkonnaga seotud erialadel õppivad üliõpilased ja kraadiõppurid. Taotluste esitamise tähtaeg on käesoleva aasta 5. mai. Stipendiumid makstakse välja Geenikeskuse juurde loodud Artur Linnu stipendiumifondist.

Stipendiumi taotlemiseks tuleb täidetud taotlusvorm koos akadeemilise soovituskirjaga saata või tuua tähtajaks SA Geenikeskus aadressil Vanemuise 21a, Tartu 51014. Stipendiumi taotlemise tingimustega saab tutvuda Eesti Geenikeskuse kodulehel (<http://www.genomics.ee>).

Artur Linnu Stipendiumifondi nõukogu koosseisus akadeemik Richard Villems (Eesti Biokeskus), professor Tiina Talvik (SA TÜK Lastekliinik), professor Erkki Truve (TÜ geenitehnoloogia õppetool) ja Maris Väli (Sihtasutus Geenikeskus) vaatab taotlused läbi 5. juuniks 2004.

2003/2004. õppeaastal väljakuulutatud konkursi raames otsustas fondi nõukogu anda välja kolm Linnu nimelist stipendiumi väärtuses 12 000 krooni, mille võitis ka Tallinna Tehnikaülikooli geenitehnoloogia tudeng Kert Mätlik.

Lisainfo saamiseks palume pöörduda:

Maris Väli
SA Geenikeskus juhatuses liige
telefon 742 0132

Tallinna tudengite kevadpäevad andsid jõudu ja lõid meeleolu. Eelmisel nädalal toimunud Tallinna tudengite kevadpäevad oma rikkaliku programmiga andsid tubli annuse jõudu viimaseks kevadsemestri ponnistuseks. Pildil on jäädvustatud hetk traditsiooniliselt stiiljalgpallivõistluselt.

Riikliku koolitustellimuse suunamine välisülikoolidesse

Mida toetatakse?

Eesmärgiga koolitada järelkasvu Eesti ülikoolide ning rakenduskõrgkoolide õppejõududele kuuluvad Haridus- ja Teadusministeerium, Rektori Nõukogu ja Sihtasutus Archimedes koostöös välja avaliku konkursi riikliku koolitustellimuse doktorioõppe kohtadele välisülikoolides.

Konkurss on avatud kõikidele üliõpilastele, kes soovivad jätkata oma õpinguid doktorioõppe tasemel välisülikoolides juures riikliku koolitustellimuse raames toetatavates valdkondades ning soovivad edaspidi tööle asuda mõne Eesti kõrgkooli õppejõuna. Riikliku koolitustellimuse raames välisülikoolides õppivate üliõpilastega sõlmitakse leping, mille kohaselt toetuse saaja peab peale õpingute eeldatavalt edukat läbimist kandideerima tema erialale ning kvalifikatsioonile vastavale ametikohale lähetava kõrgkooli juures ja töötama seal valitaks osutamise puhul vähemalt kolm aastat.

Toetatakse täismahus doktorioõpinguid väliskõrgkooli juures riikliku koolitustellimuse raames kindlaks määratud valdkondades. Õpinguid toetatakse normaalaaja so. 4 aasta jooksul. Välisülikooli juurde tuleb õppima asuda 2004/2005 õppeaastal.

Kes võivad taotleda?

Stipendiumi võivad taotleda Eesti Vabariigi kodanikud, kes on taotluse esitamise hetkel vastu võetud välisülikooli või kellel on mõne Eesti kõrgkooli toetus välisülikooli leidmiseks. Taotluse esitajaks peab olema potentsiaalne stipendiaat.

Milliste valdkondade doktorioõpet toetatakse?

Riikliku koolitustellimuse raames eelistatakse doktorantide lähetamist välisülikoolide juurde järgmistes valdkondades:

- õpetajakoolitus ja kasvatusteadus;
- sotsiaal- ja käitumisteadus;
- õigusteadus;
- arvutiteadused;
- tehnikaalad;
- arhitektuur ja ehitus;
- veterinaaria;
- tervis;
- keskkonnakaitse.

Milliste valdkondade doktorioõpet toetatakse?

1. tegema kõik selleks, et kaitsta välisülikooli juures doktorikraadi 4 aasta jooksul alates õppima asumisest, kui seda ei takista tervislikud, perekondlikud või muud temast sõltumatud asjaolud;

2. kasutama talle eraldatud toetust sihtotstarbeliselt välisriigis õppimisega seotud elamiskulude, transportikulude ja õppetööga seotud kulude katteks;

3. esitama sihtasutusele Archimedes iga aasta 1. septembriks aruande eraldatud stipendiumi kasutamise kohta;

4. esitama sihtasutusele Archimedes õppeasutuse lõpetamist tõendava dokumendi(d) 90 päeva jooksul arvates kooli lõpetamisest;

5. kandideerima vähemalt 3 aasta jooksul, kuid mitte hiljem kui 7 aastat peale õpingute alustamist, pärast

välisülikoolis kraadi kaitsmist tema erialale ja kvalifikatsioonile vastavale ametikohale Eesti tunnustatud kõrgkooli juures ning valitaks osutumise korral töötama juures ühe valimisperiodi või vähemalt 3 aastat;

6. töötama Eesti kõrgkooli juures tema erialale ja kvalifikatsioonile vastaval ametikohal pärast õppeasutuse lõpetamist vähemalt 3 aastat, kui üliõpilasel on välisülikooli lõpetamise ajal kehtiv tööleping kõrgkooliga. Kui valimisperiodid lõpeb enne 3 aasta möödumist, kohustub üliõpilane kandideerima uueks valimisperiodiks eelmises punktis nimetatud tingimustel ja korras.

Juhul, kui tuvastatakse, et stipendiaat ei ole täitnud endale lepinguga võetud kohustusi põhjustel, mis ei kuulu käesoleva alapeatüki punkt 1 loetletud asjaolude hulka, pöörduakse stipendiaadi poole tagastusnõudega.

Stipendium

Stipendiumi suuruse arvestamisel kasutatakse elatusasteme ning umbkaudsete sõidukulude põhjal loodud kalkulationsitabeleid, stipendium ise koosneb põhitootusest (fikseeritud summa iga kuu kohta) ning kuni kahekordsest (2 korda edasi-tagasi aastas) sõidutoetusest. Hindamiskomisjoni poolt määratud toetust aasta jooksul suurendada ei saa. Kui üliõpilane ei viibi välisülikooli juures tervet aastat, makstakse talle elamistoetust vastavalt välismaal viibitud kuudele.

Stipendium makstakse igal aastal välja kahe osamaksena – esimene aastane osamakse, mis moodustab 50% kogustipendiumist ning ühekorrdse sõidutoetuse, kantakse üle hiljemalt 2 nädalat enne välisõpingute algust. Ülejäänud osa toetusest kantakse üle veebruaris. Stipendium on tulumaksuvaba.

Õppetöö kulude katmine

Kui vähegi võimalik, peaks väliskõrgkool vahetusüliõpilase vastu võtma tasuta. Kui vastuvõttavas koolis kehtestatud tingimused seda siiski ei luba (vajalik selleksulise kinnitus), on võimalik täiendavalt taotleda välisülikoolis toimuva õppetöö kulude katmist (laborikulud, õppemaks vmt). Reeglina kaetakse täiendavaid õppekulutusi vaid tegevuste korral, mida Eestis ei ole võimalik läbi viia (katsed vmt). Õppekulude katmist on võimalik taotleda vaid väga erandlikel juhtudel, kui välisülikoolis ei ole võimalik õppida tasuta ning kui õpitav eriala on Eesti jaoks strateegiliselt tähtis, ent seda pole võimalik Eesti ülikoolides õppida. Kui üliõpilane ei mahu tasuta õppekohtadele oma seniste tulemuste tõttu, siis õppekuludeid ei kaeta.

Õppekulude katmise aluseks on vastuvõtva ülikooli poolt väljastatud detailne arve, mis peab selgelt väljendama, milliseid teenuseid/materjale selle summa ulatuses vahetusüliõpilasele pakutakse. Arve peab vastuvõttev kõrgkool esitama Sihtasutuse Archimedes nimele ning vajalik summa kantakse otse vastuvõtja arveldusarvele.

REKTORITE NÕUKOGU

Eesmärgiga koolitada järelkasvu Eesti ülikoolide ning rakenduskõrgkoolide õppejõududele kuulutame välja avaliku konkursi riikliku koolitustellimuse doktorioõppe kohtadele välisülikoolides

Osalema ootame kõiki üliõpilasi, kes soovivad jätkata oma õpinguid doktorioõppe tasemel välisülikoolides juures riikliku koolitustellimuse raames toetatavates valdkondades ning soovivad edaspidi tööle asuda mõne Eesti kõrgkooli õppejõuna.

Taotluste esitamise tähtaeg 15. mai 2004

2004/2005 õppeaastal stipendiaatide valikud eelistatakse järgmisi õppesuundi:

- õpetajakoolitus ja kasvatusteadus;
- sotsiaal- ja käitumisteadus;
- õigusteadus;
- arvutiteadused;
- tehnikaalad;
- arhitektuur ja ehitus;
- veterinaaria;
- tervis;
- keskkonnakaitse.

Täpsem teave telefonil 0 696 2432, e-posti aadressil kristiina@archimedes.ee ning internetis www.archimedes.ee/rkt

Täiendavaid õppekuludeid kaetakse vaid juhul, kui üliõpilane on teinud vastava avalduse koos välismaale õppima asumise taotlusega ning ainult hindamiskomisjoni otsuses kindlaks määratud ulatuses. Hindamiskomisjonil on õigus jätta täiendavate kulude katmise avaldus rahuldamata või rahuldada see osaliselt.

Tähtaeg

Stipendiumitaotlusi võetakse vastu 1 kord aastas. Taotlus peab olema postitatud hiljemalt tähtajana välja kuulutatud kuupäeval.

15. mai 2004

Õppetöö välisülikooli juures peab üldjuhul toimuma ajavahemikul 1. juulist 2004 kuni 1. augustini 2008.

Taotlemine

Toetuse soovija peab esitama Sihtasutusele Archimedes järgmised dokumendid:

- taotlus koos motivatsioonikirjaga (vorm);
- ülevaade viimasest teadustööst (sh bakalaureuse- või magistratööst);
- selgelt formuleeritud eesmärk välisõpingute perioodiks;
- soovituskirja senise kraaditöö juhendajalt;
- kinnitus Eesti kõrgkooli toetuse kohta välisülikooli õppekohta leidmisel ja/või kinnitus üliõpilase vastuvõtmise kohta väliskõrgkooli;
- kinnitus Eesti kõrgkooli poolt informeerida üliõpilast tema kvalifikatsioonile vastavate ametikohtade täitmiseks toimuvatest konkurssidest (dekaani allkirjaga);
- CV (vabas vormis).

Stipendiumitaotlus tuleb saata järgmisel aadressil:

Kristjan Jaagu stipendium
Sihtasutus Archimedes
Koidula 13 A
10125 Tallinn

Valik

Riikliku koolitustellimuse raames esitatud taotlusi hindavad Haridus- ja Teadusministeeriumi, Rektori Nõukogu ja riikliku koolitustellimuse komisjon. Toetuse eraldamine otsustatakse Haridus- ja Teadusministri käskkirjaga. Hindamisprotseduur võtab aega 1,5-2 kuud, tähtajana väljakuulutatud kuupäevast.

Lepingu sõlmimine

Ekspertkomisjoni poolt valitud toetuse saajatega sõlmib Sihtasutus Archimedes vähemalt 1 kuu enne õpingute algust lepingu, mis sätestab toetuse suuruse ning kasutamise. Stipendiumi esimene osamakse kantakse toetuse saaja arveldusarvele hiljemalt 14 päeva enne välisõpingute algust.

Aruandlus

Õppeaasta keskel, 1. veebruariks 2005, tuleb toetuse saanud doktorandil esitada lühikokkuvõtte senisest tegevusest välisülikoolis koos välisülikooli (-õppejõu) poolse kinnitusega. Vahearuanne on teise osamakse ülekandmise aluseks.

Iga õppeaasta lõpul, hiljemalt 1. septembriks, tuleb Sihtasutusele Archimedes esitada järgmised dokumendid:

- aruanne (vorm);- sõidupilet(id) (originaal)- kinnituskiri väliskõrgkoolist, mis sisaldab tehtud töö kirjeldust. Juhul kui aruanne või sõidupileti originaali õigeaegselt ei esitata või kui selgub toetuse mittesihipärane kasutamine, on toetuse saaja kohustatud toetuse tagasi maksma.

Kontakt

Kristjan Jaagu stipendiumite kontaktisikuks Sihtasutuses Archimedes on Kristiina Sirk (kristiina@archimedes.ee, tel. 6962 432). (tel 6962 432, email: kristiina@archimedes.ee).

Raamatukogutund 2.

vt ka M&M nr 7

Kuidas leida teavikuid e-kataloogist ESTER?

Eesti raamatukogude ühiskataloogi ESTER alustati andmete sisetamist 1999. aastal. Meie raamatukogu kataloogijad on jõudnud kõigi eestikeelsete raamatute andmed e-kataloogi üle viia, seetõttu meil enam eestikeelsete raamatute kaartkataloogi ei olegi. Vanema võrkeelse raamatu leidmiseks tuleb aga mõnikord kasutada ka kaartkataloogi abi.

Elektronkataloogi kasutamise juhendi leiate ESTER-i esilehelt, siinkohal mõningaid kasulikke näpunäiteid:

- ESTER koosneb Tallinna ja Tartu kataloogist, mõlemas kataloogis korraga otsida ei ole võimalik. ESTER sisaldab peale raamatute, ajakirjade, ajalehtede, nootide, kaartide, helisalvestiste andmeid ka Eesti ajakirjade ja kogumike artiklite kohta;

- nüüdsest on võimalik venekeelsete jt kirillitsas teavikute otsing.

- kirjete saatmine oma e-posti aadressile

ESTER-ist on võimalik valitud kirjeid nii välja trükkida kui ka oma

e-posti aadressile saata või faili salvestada (ehk eksportida).

Vaata oma lugejakirjet

Te saate vaadata oma laenutusi — millised raamatud on Teil käes, millal on nende tagastamistähtaeg, millistele raamatutele olete järjekorras. Selleks peate klikkima ESTER-i esilehe lingil "Vaata oma lugejakirjet" ning sisestama vastavatesse lahtritesse oma lugejakaardi vötkoodi ja PIN koodi.

Laenutusjärjekord pearaamatukogus

Väljalaeutatud ja/või uudiskirjanduse näitusel asuvate teavikute laenamiseks on Teil võimalus lasta end panna järjekorda kas laenutusletis või telefonil 620 3555. E-posti teel ei ole see kahjuks võimalik.

Teavikute laenutähtaja pikendamine

Vajadusel saate teaviku kasutamisaja pikendamist paluda raamatukogu kõigis kojulaenutuslettides, telefoni teel pikendatakse ainult pearaamatukogu kojulaenutuses (620 3555) ja majandusteaduskonna raamatukogus (620 3563).

Kasutusaega ei pikendata juhul, kui tagastamistähtaeg on juba üle-

tatud või kui teavikul on laenutusjärjekord, samuti ei pikendata e-posti teel.

Kuidas teha kindlaks trüki- ja e-ajakirjade leidumust ESTER-i ja A-to-Z-i vahendusel?

Trükiperioodika 2004

Meie raamatukogusse jooksvaks aastaks tellitud trükiajakirjade (ajalehtede) koondnimestiku saate, kui klikite lingil "Trükiperioodika 2004". Avaneb "Universaalotsing mitmest andmebaasist". Lahtrisse "Pealkirja osa" sisestage metamärk %. Avaneb loetelu, milles on üle 603 trükiajakirja ning 54 ajalehte.

Konkreetse ajakirjanumbri leidumus

Et teada saada, kas Teid huvitava ajakirja teatud number on meil olemas, tuleb otsingut jätkata ESTER-is, kuhu viib ajakirja nimetuse juurest link "täpsemalt". Klikkides lingil "Viimati saabunud" leiate vastava tabeli 12 viimase kuu kohta. Vane mate aastakäikude leidumusanndmed kuvatakse ekraani allosas.

NB! Pidage meeles, et vahendiga "Universaalotsing..." ei leia nimetu-

si, mille tellimus 2004. a. ei jätku. Otsige ESTER-ist!

Ajakirjad ESTERis

ESTER-i esilehe keskel leiate kastikese "Vali kataloogi osa, kus otsida", mille rippmenüüst valige Tallinna PERIOODIKA. Sisestage otsing ning piirake tulemused ainult meie raamatukogule.

"A - to - Z" — juurdepääs e-ajakirjadele

EBSCO e-ajakirjade haldamise süsteem A-to-Z võimaldab koondada kokku ühte nimestikku kõik erinevatelt vahendajatelt ostetud juurdepääsuga elektroonilised ajakirjad (üle 12 000). A-to-Z-is on ajakirjad esitatud nii tähestikulisel kui ainevaldkondade järgi. Iga ajakirja nimetuse all antakse teada, millises sidusandmebaasis otsitav ajakiri sisaldub ning mis ajast mis ajani on kättesaadavad täistekstid (mõnel juhul siiski ainult referaadid). Ajakirja sisuni jõudmiseks klikkige andmebaasi nimetusel. Avaneb lehekülg, kus "View Issue" alt jõuate Teid huvitava ajakirjanumbri täistekstideni.

Raamatukogutunni ülevaate koostas
Taimi Nurmiste

Tehnikaülikooli Akadeemiline Meeskoor paneb Euroopa Liidu kõlrama

Tehnikaülikooli Akadeemilise Meeskoori tänavused kevadkontserdid volbrühntul (30. aprillil) Tartu Sadamateatris ning 2. mail Tallinna Salme kultuurikeskuses kannavad pealkirja "Kõlab nagu Euroopa Liit".

Tehnikaülikooli Akadeemilise Meeskoori kevadkontsertidel on tavaks pakkuda täiendusena tavalistele koorikontsertidele humoorikat ja lavastuslikult põnevamat lähene mist. Esitamisele ei tule sugugi vaid traditsiooniline koorimuusika — nii on käesoleva aasta kontsertide külalisesinejateks lisaks rahvusoperi

Estonia solistile Mati Palmile ka poplaulja Kate. Samuti astub üles vokaalpopmuusikat viljelev, meeskoori liikmetest koosnev ansambel *after6*.

Kontserti juhatavad Peeter Perens ja Siim

Tehnikaülikooli Akadeemilise Meeskoori kevadkontserdist on kujunemas samasugune koorimuusika tippsündmus, nagu seda on koori igaaastane jõulukontsert Tallinna Kaarli kirikus, mis viimastel aastatel kogunud täismaja publikut. Varasematel aastatel on TAMi kevadkontsertidel kaasa teinud näiteks Riho

Sibul, duo Kikas-Rebane, tuubamängija Urmas Kõiv ja teised põnevad solistid. Et ka kõik senised kevadkontserdid on läinud täismajale, siis on tänava esmakordselt Tallinnas kaks kontserti - pühapäeval 2. mail kell 16 ja kell 19 (Salme kultuurikeskuses). Esimest korda esinetakse ka Tartu publiku ees ning see kontsert toimub reedel, 30. aprillil kell 21 Sadamateatris.

Kontserdi piletid (Tallinnas 100 kr, Tartus 75 kr) on saadaval Piletilevi ja Piletipunkti müügipunktides.

Tõnu Ojala
TAMi välisminister

Riiklik Katsekoda 2 x 80

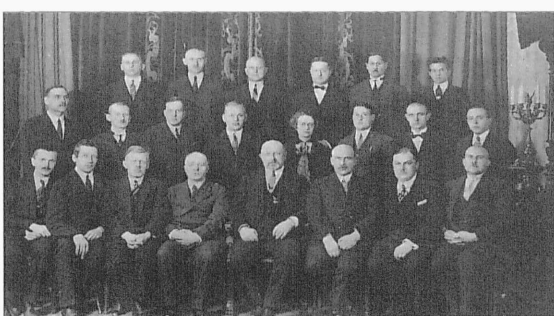
Tallinna Tehnikaülikooli juubeliaastal möödus 80 aastat Tallinna Tehnikumi katsekoja tegevuse ametlikust algusest. 1. aprillil 1923 nimetati professor Ottomar Maddison kolme osakonnaga katsekoja direktoriks.

Aasta hiljem liideti keemilisi uurinuid sooritanud Riiklik Kesklaboratoorium (asutatud 1919) Tehnikumi katsekojaga. Nende kahe uurimis- asutuse liitmise kinnitas Riigikogu 2. aprillil 1924 vastuvõetud "Riiklise Katsekoja seadusega". Seega, 80 aastat tagasi sai Eesti esimene tehnikauuringute keskus Eesti Vabariigi juriidilise staatuse ning kindlama väljavaate arenguks.

Katsekoja eriteadlaste koosseis suurenes, kuna seadus nägi selles

ette viit osakonda: mehaaniline ühes mehaanilise töökojaga (juhataja: direktor Ottomar Maddison); soojustehniline (mehaanikainsener Eduard Avik), elektrotehniline (elektriinsener Otto Reinvald), tehnokeemiline (*can chem* Jüri Annusson) ja analüütilise keemia osakond (prof Friedrich Dreyer).

Eesti akadeemilise haritlaskonna esimese põlvkonna esindaja Ottomar Maddison, kelle 125. sünniaastapäeva tänavu märtsi lõpus Tehnikaüli-

Riikliku Katsekoja töötajad 23. detsembril 1926, esireas O. Maddison ja juhtivad eriteadlased.

koolis väärilt tähistati, oli Riikliku Katsekoja direktor aastani 1946.

Imbi Kaasik

EESTI ÜHISPANGA JA TTÜ ÄRIPLAANI-KONKURSI TULEMUSED

15. märtsil oli konkursitööde esitamise tähtaeg. Ürii koosseisus Erki Hendrikson (Tallinna Ettevõtlusinkubaatorid), Janek Maar (EÜP) ja Juhan Tedder (TTÜ) otsustas auhinnad määrata järgmiselt:

1. koht:
  - Ando Heilmann, majandusteaduskond (Noorte reisifirma) – 6000 krooni.
2. koht:
  - Heidi Puhm, TTÜ Kõrgem Majanduskool (Spordiklubi) – 4000 krooni.
  - Eva-Maria Egipt ja Inga Vatter, majandusteaduskond (Omanäoline giiditeenus) – 4000 krooni.
3. koht:
  - Aleksei Kanošin, Jevgeni Kotška, majandusteaduskond (Arvutite tootmine) – 2000 krooni.
  - Ago Luberg, Ivor Lõobas, informaatikateaduskond (Arvutite laenu- tus) – 2000 krooni.
  - Kristel Tammel, keemia- teaduskond (Lasteriiete ja jalatsite kauplus) – 2000 krooni.

Õnnitleme võitjaid, soovime edu äriplaanide elluviimisel ning palume premeeritud tööde autoritel võtta ühendust väikeettevõtluse õppetooliga (tel: 6203963, tiuu@tv.ttu.ee).

Konkursi zhürii

Seminar Euroopa Liidu laiendamise- misega kaasnevaist väljakutsetest

Tallinna Tehnikaülikooli majandusteaduskond korraldab 30. aprillil seminar, mille teemad põhinevad projektidel, mis ühel või teisel viisil on seotud Euroopa Liidu laiendamisega. Ettekanded on valdavalt institutsioonidelt, kellega teaduskonda seob pikaajaline koostöö uurimisprojektide ja doktoriõppega seonduvalt. Seminari käivitab ümarlaud, kus on teemaks võimalikud ühised projektid. Seminar on inglise keeles. Seminarile registreerumine aadressil email viivi@tv.ttu.ee.

Seminar "EU Enlargement: New Challenges and Opportunities"

Tallinn, Kopli 101, ruum 223

11.00-11.30 Round table discussion: participants from TUT FEBA, Estonian Institute of Marketing Research, Bureau for Eurointegration, Ministry of Communication and Economic Affairs, Ministry of Foreign Affairs, ETLA, Turku School of Economics and Business Administration

11.30-12.00 Kohvipaus

12.00-12.15 Opening, Mrs Signe Ratsso, Deputy Secretary General of EU and International Co-operation, Ministry of Economic Affairs and Communication

First Session, Chair: Prof. Alari Purju, Dean of the TUT FEBA

12.15-14.15 Jean Monnet Prof. Esko Antola, University of Turku,

"EU After Enlargement: Which Direction?"

Dr. Razeen Sally, London School of Economics and Political Science, "The Future of an Enlarged EU in International Trade Negotiations"

Dr. Kari Alho, Research Director of ETLA, Finland,

"Real and Nominal Convergence of the Accession Countries towards the EU-15"

Dr. Ülo Ennuste, Institute of Estonian Economics, Tallinn Technical University "Estonian Old (1987-1997) and New (1998-2006) Economic Transition: an Institutional Design Theoretical Narrative"

Prof. Paavo Okko, Vice Rector, Turku School of Economics and Business Administration, "Income Level Convergence or Divergence via European Integration"

14.15-14.45 Kohv ja suppestid

Second Session, Chair: Prof. Enn Liitra, TUT FEBA, Member of the Board of the Bank of Estonia

14.45-16.30 Mr. Hannu Hernesniemi, Research Director of ETLATIETO Ltd., Finland, "Industrial Clusters in North-west Russian Economy- Development, Role of Regional Cooperation and FDI"

"Prof. Kari Liuhto, Director of the Pan-European Institute, Turku School of Economics and Business Administration, "The EU Enlargement and Russia: The Role of the Pan-European Institute in Providing Economic Information"

Mrs. Marje Josing, Director of the Estonian Institute of Marketing Research, "Estonian Consumers, Prices and EU Membership: Who will Be Hurt and Who Will Gain?"

Prof. Alari Purju, TUT FEBA and Mrs. Sirje Pädam, TUT FEBA/Inregia, "Bridging Research and Policy: How Much Policy Makers Rely on Research Results? Some Evidences from Estonia"

16.30-16.45 Kohvipaus

16.45-17.30 Kultuuriüritus

Esindust valimas käidi mullusest loiumalt

Esmaspäeval, 19. jaanuaril kogunes suletud uste taha TTÜ üliõpilasesinduse valimistoimik ja luges üle valimistel antud hääled. Tulemused muutuvad ametlikuks pärast rektori poolset kinnitamist.

Võrreldes möödunud aastaga oli valimisaktiivsus väiksem. Kui 2003. a. käis hääletamas 16,7% tudengitest, siis aasta hiljem vaid 15,6%. Valimistel ei täheldatud korrarikkumisi ning valimistoimik luges kõik hääletusedelid kehtivaks.

Kuraditosina valimisringkonna juures ei osalenud ühtki kandidaati kõrgemast majanduskoolist. Üldise pingerea alusel pääses seega esindusse esimene, kes jäi joone alla. Õnnelikuks osutus Andres Ploom mehaanikateaduskonnast.

Põhikirja järgi kuulub üliõpilasesindusse 28 liiget. Uue 18 tudengi kõrval kasutavad 10 liiget õigust jääda organisse teiseks hooajaks.

Uued liikmed valimisringkonniti:

- ehitusteaduskond - Sigrid Vete-
vood (110 häält), Nail Kharrasov (69),
- energeetikateaduskond - Kristi
Tamm (38),
- humanitaarteaduskond - Kirsti
Varinurm (36),
- infotehnoloogia teaduskond - Eva
Abram (78), Aleksei Abishev (54),
Ragnar Everest (54),
- keemia- ja materjalitehnoloogia
teaduskond - Margit Jürgenson (53),
- majandusteaduskond - Sergei
Mjasnõh (83), Anni Ahonen (62),
- matemaatika-loodusteaduskond
- Krista Pärn (22),
- mehaanikateaduskond - Ivan
Jegorov (78), Andres Ploom (63),
- magistrandid - Eire Endrekson
(50), Ahto Kuusk (19),
- doktorandid - Mari Soeila (11),
- Kuressaare kolledzh - Sigrid Pro-
tin (27),
- Virumaa kolledzh - Kaie Lehiste
(21).

TTÜ Üliõpilasesindus

Korvpalli meistriliigas võitis pronksmedalid TTÜ/A. Le Coq

Eesti meeste korvpalliliigas teenis pronksmedalid TTÜ/A. Le Coq, kes 14. aprillil alistas koduplatsil Pirita TOP Spa 107:96 (55:38) ja võitis seeria 2:0.

Pronksmedalid võitnud TTÜ/A. Le Coqi meeskonnas mängisid Andre Pärn, Aivar Kuusmaa, Leho Kraav, Rauno Pehka, Gert Dorbek, Kert

Kesküla, Karmo Allikas, Troy Coleman, Dmitri Smõslov, Ivo Uibukant, Tarmo Juhanson ja Lawrence Daniels.

Klubi treenerid on Heino Enden, Indrek Visnapuu ja Heino Lill (TTÜ spordikeskuse juhataja).

BNS

Sic!

28.- 30. aprill

TTÜ matemaatikainstituudi emeriitprofessor Otu Vaarmann ja doktorant Indrek Kaldo osalevad rahvusvahelisel konverentsil "59th Meeting of the European Working Group MULTIPLE CRITERIA AIDING", Prantsusmaal Brestis ja esinevad ettekandega "On approximate Gauss-Newton methods for nonlinear least squares problems".

29. aprill

Kell 14.00 peab dr Ahti Pietarinen Helsinki Ülikoolist KüBI arvutiteaduse teoriaseminaris loengu „Independence-friendly existential graphs“. Toimumiskoht: Kübernetika Maja ruum B101.

29.- 30. aprill

TTÜ mehaanikateaduskonna korraldamisel toimub neljas rahvusvaheline DAAAM konverents "Industrial Engineering - Innovation as Competitive Edge for SME".

Konverentsi eesmärk on luua tööstuse probleemide lahendamiseks teadmiste, kogemuste ja infovahetuse foorum, pakkuda teadlastele ja inseneridele võimalust rahvusvahelisel tasemel kokusaamiseks ning aktuaalsete probleemide arutamiseks. Konverentsi teemad on koondatud nelja sektsiooni: masinate projekteerimine, tootmistehnika, materjaliteadus ja tootmise juhtimine. Lähemalt vt <http://innomet.ttu.ee/daaam>

Kadri Viin
kommunikatsiooniosakond

Toimetus & kontakt

Tallinna Tehnikaülikooli ajaleht *Mente et Manu*
19086 Tallinn, Ehitajate tee 5 (I-214), faks 620 3591

Toimetaja

Mart Ummelas

e-mail: ajaleht@ttu.ee,

tel 620 3615

www.ttu.ee/ajaleht/

Küljendaja

Siiri Timmerman

Inter bonos bene agi oportet

Heade Inimeste seas tuleb hästi käituda

**M&M nr 9
Ilmub 13. mail**